

Sportieve Georges Van Branteghem, al in 1940-41 lid van het Nationaal Legioen, vanuit de weerstand naar het leger

„Donkere dag van november 1943
zal me altijd bijblijven”

01.2

Gedreven als piepjonge weerstander naar een latere militaire loopbaan, is het niet te verwonderen dat het overgrote deel van de lectuur van commandant Georges Van Branteghem de tijd van het leger uitademt. Toen hij in 1946 in Tienen gekazermeerd was, leerde hij er Josée Cops kennen. Een klontje uit de suikerstad waarmee hij op 3 september 1952 in de echt trad. „Een partner die lief is, maar vooral persoonlijkheid heeft. Volgend jaar zijn we 50 jaar getrouwd. Langs zoon (onderluitenant) Glenn hebben we Sarah, Nina en Zino als kleinkinderen ; terwijl dochter Audrey (dokter in de geneeskunde) haar steentje aanrolde met zonen Gerd en Dieter.” Nog dit : Josée en Georges leerden mekaar kennen op een bal van de militairen. Liefde op het eerste zicht, of vond pianiste Josée meteen het juiste akkoord ?

Geboren op 31 mei 1925 in de moeilijke jaren toen werk hebben een privilege was, groeide Georges Van Branteghem op in een gezin waar de kinderen van een zeer grote vrijheid genoten. In de dertiger jaren werden de tijden almaar grimmiger, bij zover dat de Tweede Wereldoorlog niet meer kon worden vermeden. Vooraleer Georges het goed beseftte werd hij in 1940-41 lid van een *Nationaal Legioen*, dat zijn leden zowel uit het atheneum als uit het college puurde. Eigenlijk was dit nog maar de eerste stap naar het eigenlijk *Geheim Leger*, dat op 17 november 1943 een zeer donkere dag beleefde toen een massa Oostendse weerstanders werd aangehouden. Dag die Georges die safe bleef, altijd zal bijblijven. Hij werd op zijn 19de oorlogsvrijwilliger. Hij zou evenwel nooit meer aan het front worden ingezet. Georges Van Branteghem bouwde een militaire loopbaan op die hij als commandant besloot in Weider, hoofdkwartier van de Belgische Strijdkrachten in Duitsland. Vandaag is Georges voorzitter van Vosvamo, verbond oudstrijders en vaderlandslievende maatschappijen in Oostende.

Vader Hilaire Van Branteghem, werktuigkundige bij het Zeewezen, speelde viool en trombone en maakte deel uit van de stadsharmonie. Zijn broer Lucien maakte carrière in het Koninklijk Muziekconservatorium. Moeder Jeanne Henri was een lieve huismother. Aanvankelijk woonde het gezin op de Konterdam, alvorens naar de Plantenstraat af te zakken.

— **Georges** : „Ik ging een hele tijd naar de Meibooschool in 't Bosje, waarna ik naar de Leopoldschool in de Ieperstraat trok, alvorens rijp te zijn om in het atheneum Grieks-Latijn te volgen.

„Kogelstoten, volleybal en cross lagen mij”

Toegegeven dat ik in mijn tiener tijd een kapoen was, daar waar mijn twee jaar oudere zus Diane meer aan de stille kant was.”

Als jonge gast werd Georges danig door het sportgebeuren aangetrokken. Hij traptte tegen de voetbal bij KVGGO, alwaar hij trouwens ook tot de cross en kogelstoten werd aange trokken. Later tijdens zijn legerdienst in Duitsland zou hij hier nog volleybal aan toevoegen.

— **Communicant... en de meisjes?**

— **Georges** : „Ik durfde als tiener zeker al in meisjesogen kijken. Was altijd een rappen ! Ik denk dat mooie Frieda Goudenhoofd van de Boterput de uitverkorene was voor mijn eerste kus.”

Intussen was het midden in de dertiger jaren met een heel menu aan angstaanjagende gebeurtenissen. De Spaanse burgeroorlog bracht vluchtelingen alhier; Mussolini was met zijn Italiaanse troepen Abessinië binnengevallen; Daladier en „paraplu Chamberlain” treiterden de goeemeente met een bij al triestige komedie... en de opeenvolgende mobilisaties in ons land lieten nogalwat soldaten langs straten en pleinen bivakkeren...

Angstige oorlogsdagen blijven bij...

Wit-zwarte handdruk gewoon onbegrijpelijk

Vorig jaar drukte een patriottische vooraantstaande de hand van iemand uit het tijdens de oorlog aangebrande flamingante kamp, zeg maar een *zwarten*. „Spreek me daar niet van”, luidt de reactie van Vosvamo-voorzitter Georges Van Branteghem...

„Toen ik dit las in het dagblad en zag op de televisie, kon ik niet begrijpen dat een voorzitter van een vaderlandslievende oudstrijdersvereniging tot zo'n daad kon overgaan. Ik wil hierin heel duidelijk zijn : wat tijdens de oorlogsjaren is gebeurd kan eenvoudigweg vergeven noch vergeten worden. Ze hebben ons in die angstige tijden daarvoor veel te veel pijn gedaan.”

— **Volgens jou kan de spons over dat bange verleden niet geveegd worden...**

— **Georges** : „Helemaal niet. Toegegeven dat ikzelf tijdens de oorlog geen pijn werd gedaan. We kunnen evenwel niet aannemen dat wij voor mensen die tijdens de bezetting anti-Belgisch waren, nog respect zouden moeten opbrengen...”

— **Zijn er geen mensen bij Vosvamo die wel de hand zouden willen drukken?**

— **Georges** : „Daar wordt bij ons gewoon niet over gesproken. Trouwens, wanneer onze mensen alleen maar de Vlaamse Leeuw aanhoren blijkt dit nog altijd een even grote taboe te zijn voor hun vaderlandslievende oren. De leeuw is nog altijd niet verteerd...”

— **Hoe keek jij als puber hier tegen aan?**

— **Georges** : „We herinneren ons wel dat Hitler met vliegtuigen en troepen Franco een duchtig handje toestak. Maar in mijn klas heeft er echt geen Spaanse vluchteling gezeten. Over Abessinië en de negus werden toen wel spottende liedjes gezongen, al moet ik zeggen dat er in de scholen over die toestanden maar heel weinig werd gesproken.”

— **Chamberlain, zijn paraplu... en Daladier?**

— **Georges** : „Chamberlain ging wel iets té diplomatisch te werk: Engeland wilde op diplomatieke weg de oorlog vermijden. Het drong bij de geallieerden blijkbaar niet door dat tegen een Hitler een krachtadiger houding van

doen was. Want toen de nazi's Polen binnentrokken heeft men uiteindelijk dan toch de oorlog moeten verklaren.”

— **En de mobilisaties...**

— **Georges** : „Uit die memorabele Oostendse soldatentijd herinner ik het 3de Linieregiment dat — met muziekkapel op kop — door de straten trok naar de Soldatenberg, gelegen tussen Sint-Janskerk en de entree van 't Bosje eventjes voorbij het toenmalige H. Hartziekenhuis.”

— **Soldatenberg... een berg aan jongerenjolijt!**

— **Georges** : „Hij roept weer jeugdige dromen op. We zien ons bovenop de Soldatenberg nog voetbal kijken naar het lager gelegen ASO-terrein. Al was ik eigenlijk een aanvaller bij 't Veegetje...”

Oorlog met zijn donkere straten, rantsoenering en zingende Duitse soldaten

Het begin van de oorlog waren de donkerste dagen, zo herinnert Georges Van Branteghem zich nog. „Vader was gedwongen geweest om als werknemer van het Zeewezen — bedrijvig als hij was op *De Wandelaar* en de *Westhinder* — met een door een sleepboot

getrokken lichtschip naar Engeland te vertrekken. Doel dat ze evenwel nooit hebben bereikt.”

— **Tijd die men zich vandaag niet meer kan voorstellen...**

— **Georges :** „Dat is waar, de jeugd kan zich vandaag die jaren niet meer inbeelden. Hoe we als puber in onze manier van leven beknot werden. Nee, wij hebben geen honger geleden. Wat niet vanzelf ging en waarvoor men thuis heel veel heeft moeten opofferen.”

— **Op zeker moment word je weerstander...**

— **Georges :** „In 1940-41 werd ik lid van het *Nationaal Legion*, een patriottische vereniging die, me dunkt, door André Devisscher, Joseph Mollet, Leopold Jacquain en Raymond Decloedt gesticht werd. Er waren ongeveer 50 leden, voornamelijk uit atheneum of college gepuurd. Voornaamste doel was aanvankelijk ontspanning.”

— **Hoe kwam je bij de weerstand terecht ?**

— **Georges :** „Op zeker ogenblik moest het *Nationaal Legion* op bevel van de bezetter ontbonden worden. Ze vonden het een anti-Duitse jeugdbeweging. Op dit ogenblik werden de uitgesproken vaderlandslievenden door Joseph Mollet benaderd, met de vraag of we wilden aansluiten bij het *Geheim Leger*.”

— **Welke opdrachten kreeg je als weerstander ?**

— **Georges :** „Plannen voor de kustverdediging opmaken, opslagplaatsen en waar bouwen inzake bunkers verliepen.”

— **Je moest daar dan wel**

heel dichtbij komen...

— **Georges :** „Dat deden we zagezegd al spelend. We deelden ook anti-Duitse pamfletten uit en zamelden gelden in voor 't verzet. **17 november 1943** was een donkere dag voor de Oostendse weerstand, toen er een twintigtal mensen van het *Geheim Leger* werd aangehouden. Iemand had de onvoorzichtigheid begaan een lijst van de leden op te maken. Lijst die in verkeerde handen moet terechtgekomen zijn.”

— **After all... waren er zowel in het zwarte als witte kamp goeie en slechte ?**

— **Georges :** „Ik weet niet of er goede *zwarten* waren. Ik heb er mijn twijfels over. Ik heb evenwel nooit ondervonden dat er slechte *witten* waren...”

— **Na de bevrijding bleek er toch veel crapuul te zitten tussen de horde boeltjebuitensmijters...**

— **Georges :** „De slechtsten waren diegenen die pas met de bevrijding weerstander werden. *Zagezegde weerstanders*.”

Op 8 mei kregen wij bevel van onze generaal dat we ons moesten verzamelen aan ons lokaal in de Ieperstraat. Ik liep toen nog atheneum in 1944.”

12 jaar voorzitter Vosvamo

Georges Van Branteghem volgde 12 jaar geleden Jozef Tavernier op als voorzitter van Vosvamo (verbond oudstrij-

ders en vaderlandslievende maatschappijen van Oostende). Een vereniging die zorgt voor een overkoepeling van de 28 vaderlandslievende verenigingen in Oostende. Hierbij treft men o.m. *British Legion*, *Oudstrijders Stene*, *Oudstrijdersbrigade Piron*, *Belgische Zeelieden*, *Militaire Weerstandsorganisaties*, *Verbond Oudkrijgsgevangenen*, *Weggevoerden en werkweigerars*, *Veteranen Leopold I*, *Oudgedienden Franse vreemdelingenlegioen*, *Verbroedering oudstrijders 3de Linie* en tal van andere.

— **Hoeveel leden telt Vosvamo ?**

— **Georges :** „Dat zullen er wel rond de 2000 zijn. Er zijn trouwens verenigingen die 500 leden tellen. De verenigingen betalen een jaarlijkse bijdrage van 500 fr. aan het verbond.”

— **Wat kon en kan Vosvamo doen voor zijn mensen ?**

— **Georges :** „Weg van religie en politiek een verstandhouding in stand houden tussen de verschillende verenigingen.”

Vosvamo heeft geen contact met enkelingen, omdat het de verenigingen zijn die voor hun leden moeten opkomen. Vosvamo heeft — met succes ! — gevochten opdat het standbeeld van Koning Albert dat jaren voor de Sint-Petrus- & Pauluskerk stond, niet zou verplaatst worden naar de rand van de stad.”

— **Wat zou je nog voor mekaar willen brengen ?**

— **Georges :** „Dat iedere Belg zich zou houden aan het vorstenhuis.”

Ik zal wel altijd een pure royalist blijven !”

Huwelijk met gouverneursdochter Lilian Baels : daar had niemand iets mee te maken...

Respect voor koning Leopold III

Met zekere fierheid zegt Georges Van Branteghem dat hij onder koning Leopold III gediend heeft. Zoals hij al altijd voor al onze vorsten respect had, gold dit volgens hem zeker ook voor de vierde majesteit in lijn van het Saksen-Coburghuis.

„Sommigen pretenderen dat Leopold III, net als de koningin van Nederland, naar Engeland moest zijn uitgeweken”, zegt Georges, „al vind ik van-

daag nog altijd dat dit een persoonlijke zaak was van Leopold III zelf : als hij meende, net als zijn vader Albert I, dat hij als opperbevelhebber bij

zijn troepen moest blijven, dan heeft hij wel degelijk zijn taak goed gedaan.”

Volgens Georges Van Branteghem had hij daar het recht toe : „Was hij naar Engeland uitgeweken, dan had dit waarschijnlijk desastreuze gevolgen gehad voor de in België achtergebleven landgenoten.”

— **Je liet je ontvallen dat je niet tegen prinses Lilian was, bruid die nog altijd de dochter was van de gouver-**

neur van West-Vlaanderen...

— Georges : „Ik had daar zeker niets tegen. Trouwens, de vorst moest toch iemand hebben ter opvoeding van zijn drie kinderen. Als hij op zeker moment de noodzaak van een huwelijk inzag, meen ik dat hij hiermee niet verkeerd heeft gehandeld. Oorlog of geen oorlog...”

— **De katholieken die nogalwat meetings opzetten tijdens de hete koningskwestie,**

werden hiervoor electoraal met een volstrekte meerderheid beloond.

Aanhankelijkheid die hen niet belette Leopold III binnen de kortste keren te dumpen...

— Georges : „Dat zal wel onder de druk van de Walen geweest zijn.

Een bewijs te meer dat we in ons Belgiëland communautaire kwesties niet tegen mekaar moeten uitspelen...”